

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 180 K
mesečno . . . . . 15 „
za zased. ozemlje . 300 „
za inozemstvo . . . 400 „

Oglasi za vsak mra višine
stolpca (58 mm) . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . 1 „

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/l.
Telefon št. 72.

Upravništvo:
Sodna ulica št. 6.
Telefon št. 36.

Kacsa kr. pešt. št. urada 11642

Sklep ministrskega sveta o uradniškem vprašanju.

Beograd, 14. sept. (Izv.) Današnji ministrski svet je nadaljeval razpravo o uradniškem vprašanju. Razvila se je dolga debata o službeni pragmatiki in o laborator uradniškega komiteja. Ministrski svet je smatral predloženi načrt za nepopoln in za odločitve še nezrel. Sklenil pa je, da je treba pričeto akcijo za izenačenje uradniških predpisov in materijelnih prejemkov nadaljevati in rešitev pospešiti. Istotako je soglasno priznal, da je treba materijelni položaj državnih nameštencev takoj izboljšati in je zato sklenil ustrezni materijelni potrebam. V to svrhu je ministrski svet na predlog notranjega ministra Draškovića zaključil, da se zvišajo draginjske doklade po krajevnih draginjskih razmerah. Ker pa smatra ministrski svet, da je zvišanje prejemkov za državne nameštence iluzorno, ako se ne stori vse za pobiranje draginje, je istočasno sklenil, da bo vlada dala uradniškim gospodarstvom zadržavam na razpolago obratne glavnice. Pristop k uradniškim gospodarstvom organizacijam bo obvezen za vse uradnike. Kdor ne bi pristopil k njim, ne dobi draginjske doklade. Ministrski svet je tudi sklenil, da bo za pokritje stroškov za povišanje uradniških plač uveden nove davke. Posebna komisija, obstoječa iz ministrov dr. Kukovca, dr. Kovačevića in dr. Markovića ima takoj izvesti te sklepe. Kakor smo izvedeli se bo prva seja te komisije vršila že jutri in ji bo prisostvoval tudi finančni minister Kosta Stojanović, ki je že na potu v Beograd. Povabljeni bodo na sodelovanje tudi zastopniki uradništva.

Beograd, 14. septembra. (Izvir.) Danes so vložili dr. Pestotnik in tt. na ministrskega predsednika odnosno notranjega ministra Draškovića upit: v kakem stadiju se nahaja vladna akcija za izboljšanje materijelnega položaja državnih nastavljenecv in na kak način namerava vlada rešiti to vprašanje. Upit pride na dnevni red prihodnje seje v četrtek.

Ljubljana, 14. septembra. O stanju, v katerem se sedaj nahaja uradniško vprašanje, je izdala deželna vlada komunikate, ki pravi:

Predsednik ministrskega sveta je zastopnikom ljubljanske in zagrebške dež. vlade izjavil, da bo ministrski svet o že izredno nujnem vprašanju ureditve plač in penzij državnih uradnikov takoj obravnaval, vendar pa bo treba si še isposlovati generalno pooblastilo Narodnega predstavništva, da se sme z naredbo ministrskega sveta samega začasnoma rešiti uradniško vprašanje in da sme finančna uprava v ta namen potrebne zneske izplačati.

Vsekakor se mora izračunati finančni efekt zaželjene reforme uradniških prejemkov, kar bo v nekaj dneh finančno ministristvo izvršilo. Na podlagi teh podatkov bo ministrski svet takoj zaprosil Narodno predstavništvo za pooblastilo, da se določeni znesek državnih dohodkov porabi v kritje stroškov te reforme in da ministrski svet sam izda potrebne zasilne naredbe o ureditvi uradniških prejemkov.

V parlamentarnih krogih se je opažalo veliko zanimanje za takojšnje povoljno rešitev tega perečega vprašanja.

Jadransko vprašanje na dnevnem redu.

Beograd, 14. sept. (Izv.) Na večerajšnji seji ministrskega sveta je bilo sklenjeno, da poda dr. Trumbić v seji Narodnega predstavništva 16. t. m. obširen ekspozé o našem zunanjem položaju. Vlastvo zunanjega resorja dr. Trumbić zaenkrat še ne prevzame, ker bo vodil pogajanja z Italijo, ki se prično 20. t. m.

Pogajanja se bodo vršila v Ljubljani ali v Gorici ali pa v Opatiji. Osnova za nas je: reinkorporacija Dalmacije z vsemi otoki, Reko in vzhodno Istro ne priznamo Italijanom, Wilsonova črta.

Važna debata o carinah in uradnikih.

Beograd, 14. septembra. (Izvir.) Finančni odbor je imel popoldne sejo. Na dnevnem redu je bil zakon o carinah. Pri generalni debati je poslanec dr. Brezigar naglašal, da je sedanji carinski zakon silno oškodovale našo narodno gospodarstvo. Na stotine vagonov zastaja na progah in morajo podjetniki plačevati stojnino in ležarino po 1200 kron dnevno. Zaradi prepočasnega zacarinjenja se tudi mnogo blaga pokvari. Škoda trpe seveda predvsem samo konzumenti, ker trgovci cene primerno zvišajo. Pri točki 173. finančnega zakona predlaga finančni minister razširjenje srbskega zakona glede denarnega postopanja proti uradnikom za vse pokrajine države. O tem se je razvila jako živa debata. Poslanca dr. Brezigar in Popović (demokrata) sta navajala, da je srski zakon v tem pogledu veliko slabši od avstrijskega in madžarskega in da nikakor ne gre, da bi se pozicija uradnika še poslabšala. — Dr. Brezigar je navedel več ljubljanskih slučajev, posebno slučajev postopanja proti ljubljanskim carinimskim uradnikom. Po daljši debati je bilo sklenjeno, da mora finančni minister člen 173. premeniti v smislu, da se mora uvesti disciplinarna preiskava, predno se kak uradnik kaznuje ali odslavi. Odpraviti se morajo tudi čl. 70. in 76. srbskega uradniškega zakona, ki dajeta ministrom moč, da smejo vsakga uradnika odslaviti. O tem se bo jutri nadaljevala debata. Poslanec Veseljak se je pridružil izjavljanjem dr. Brezigarja in Popovića.

Otvoritev drž. ženskega učiteljišča v Mariboru.

Ljubljana, 14. septembra. Na podlagi ukaza ministra prosvete Svetozara Pribičevića, je poverjeništvu za uk in bogocestje izdalo za takojšnjo otvoritev ženskega učiteljišča v Mariboru potrebne odredbe. Glavna težkoča je v pomanjkanju učnih moči in prostorov. Mislimo, da se ob vsestranski dobri volji da tudi to takoj premagati.

Važni sestanki v Pragi

Dunaj, 14. sept. „Mittagspost“ javlja iz Prage, da pride prihodnje dni Take Jonescu z izključno politično misijo v Prago.

Pariz, 14. sept. Bolgarski ministrski predsednik Stambulinski namerava odpotovati na Dunaj, od tam pa v Prago.

Vprašanje vojaških duhovnikov.

Zagreb, 14. sept. „Narodna politika“ poroča iz Beograda: V ministristvu za verstvo je bilo sklenjeno, da se noben duhovnik, ki je služil v avstroogrski vojski, bodisi aktiven ali v rezervi, ne sprejme za duhovnika v sedanji vojski. Od tega principa minister za verstvo ne odstopi v nobenem primeru in je vojnemu ministru že predložil seznam duhovnikov, ki bi se naj ne sprejeli v vojsko.

Konferenca v Aix les Bains.

Aix les Bains, 13. septembra. Millerand je davi sprejel rumunskega ministra za zunanjo stvari Toke Junesca. Ob šestnajstih se je nadaljevala razprava med Millerandom in Giolittijem. Na dopoldanski seji je bil odobren komuniké, ki pa se bo objavil šele zvečer. Lloydou Georgeru sta odposlala Giolitti in Millerand brzojavko, v kateri mu sporočata svoje prisrčne in prijateljske pozdrave ter ugotavljata, da sta razvidela popolno soglasje svojih splošnih nazorov in temeljno potrebo tesne zveze med Italijo in Francijo, da se zagotovi ureditev evropskih problemov, vzpostavitev miru in normalnih odnošajev med narodi.

Pariz, 13. sept. V skupni izjavi, ki je bila objavljena na koncu konference med Millerandom in Giolittijem, se izraža zadovoljstvo, da sta mogla oba državnika priznati splošno skupnost interesov obeh držav. Treba je predvsem storiti konec vojni med Rusi in Poljaki in sovražnostim turških nacionalistov. Neodvisnost in svoboda Poljske v njenih etnografskih mejah je smoter, ki ga zasledujeta obe vladi. Pravtako se je dosegel sporazum glede Turčije in glede potrebe, zagotoviti pogodbo v Sevresu, kakor tudi glede potrebe prijateljskega sodelovanja Francije in Italije v Mali Aziji. Splošni mir se more uresničiti samo po vzpostavitvi normalnih odnošajev z Rusijo in z ureditvijo jadranskega vprašanja. Italijanska in francoska vlada, priznavajoč druga drugo svobodo pogajanj s sovjetsko Rusijo, se strinjata v tem, da se ustvari na Ruskem položaj, ki dovoli Rusiji, da se vrne v mirno družbo narodov. Millerand naglašava ve-

liki pomen, ki ga pripisuje hitri rešitvi jadranskega vprašanja z direktnim dogovorom med udeleženiimi, kakršni so predvideni po italijanski vladi in ki bi mogli varovati upravičene zahteve Italije kakor tudi vse v poštev prihajajoče interese. Oba ministrska predsednika sta se pri razpravljanju o prijateljskih odnošajih obeh držav z gospodarstvom in političnega stališča sporazumela, prizadevati se, da bodo zvezni odnošaji Francije in Italije polni zaupanja in vzajemne blagovoljnosti.

Pariz, 14. septembra. (Izvirno.) „Excelsior“ javlja iz Aix les Bains: Ministrski predsednik Giolitti je javil, da vlada med Francijo in Italijo v vprašanih, o katerih se je razpravljalo, popolno soglasje. Kar se tiče Rusije, je prepašeno vsaki državi, da jo prizna ali ne. Francija je že izjavila, da je ne prizna. Nemčija bo sprejela v Zvezo narodov, ako bo izpolnila vse obveznosti, katere ji nalaga mirovna pogodba.

Pariz, 14. sept. Po sestanku v Aix les Bains je imel rumunski minister Take Jonescu z Millerandom in Giolittijem porazgovor, kjer je obrazložil smoter in pomen male entente, o kateri je dejal, da ima popolnoma obrambni značaj. Po „Matinu“ je vprašal Milleranda, ali bo podpiral tako politiko. Mallerand je temu pritril. — List poroča nadalje, da je Millerand soglašal s predlogom Jonesca, da se od časa do časa preloži sedež donavske komisije, da na ta način ne bo nihče užaljen. — „Petit Parisien“ javlja, da je Take Jonescu izjavil, da so vse države, ki tvorijo malo entento, v najboljših odnošajih z Avstrijo.

Bolgarska debata v Narodnem predstavništvu.

Beograd, 14. septembra. Narodno predstavništvo razpravlja že nekaj dni o mirovni pogodbi z Bolgarsko. V debati prihaja do jako ostrih nastopov poslancev onih delov naše države, ki so trpeli peklenske muke pod bolgarsko vojno okupacijo. Tako je včeraj poslanec Toma Popović ostro napadal vlado, da je pristopila v Beograd bolgarskega poslanika, zastopnika „barbarske države divjakov“. Ministrski predsednik Veseljak je izrazil svoje nezadovoljstvo nad preostrimi kritikami zavencikov ter je povdarjal, da smo navzlic vsemu jim dolžni zahvalo. Ko je na medklie demokratskega poslanca Biankinija: „Ali tudi Italijanom?“ odgovoril: „da, tudi Italijanom“, je bilo na demokratski strani čuti glasne klice protesta. Demokrat dr. Anđelinović je povdarjal osovito dolžnost zastopnikov osvobojenih krajev obsoditi bolgarski napad na jugoslovanski Piemont, kraljevino Srbijo, in je dejal: „Jugoslovanska edinstvo je nedeljivo. Makedonija ni srbska, nego je jugoslovanska, kdor udari njo, udari naš narod. Pridružuje se onim, ki izjavljajo, da je mirovno pogodbo z Bolgari mogoče sprejeti samo s protestom. Demokrat Agatonović, zastopnik Niša, torej kraja, ki je strašno trpel pod bolgarsko okupacijo, govori o politiki Bolgarov, ki je bila germanoilska in protislovanska. Spominja na izjavo Radoslavova, ki je l. 1916. dejal v bolgarskem parlamentu: „Srbija bo morda še obstojala, toda Srbov ne bo več. Vojna je Bolgare premagala. Ostalo pa je dejstvo, da smo brajce Bolgar naj se sedaj pokori našetu starejšega in pametnejšega. Mi pa mu moramo oprostiti, ker mi in Bolgari moramo imeti pred očmi zvišeni cilj, ne samo človeški, temveč tudi jugoslovanski! Demokrat Bertić izraža upanje, da bo naša država zavzela napram Bolgariji pomirljivo

in prijateljsko stališče in da preko vsega strasnega, kar je bilo, ne pozabimo, da so Bolgari brajce. V istem zmislu govori tudi zajedničar doktor Ante Jagić. Na koncu seje je zahteval poslanec Bukšeg, da se odredi konferenca, na kateri bi se razpravljalo o hrvatskih dogodkih. Predsednik izjavlja, da se bo o teh dogodkih govorilo javno ter zaključil sejo.

Beograd, 14. septembra. (Izvir.) Na današnji seji narodnega predstavništva se je nadaljevala razprava v mirovni pogodbi z Bolgarsko. Govorila sta poslanca Smodej in Popadić. Pri glasovanju je od 146 pristojnih poslancev glasovalo za sprejeto poročila o prošnjah in pritožbah, na kar se je pričela debata o mirovni pogodbi z Avstrijo. Referent je dr. Besarović, govorila pa sta Smodej in Jelavić. Debata je bila ob 8. uri prekinjena. Prihodnja seja bo v četrtek.

Za izpraznitev ljublj. liceja

Beograd, 14. septembra. (Izvir.) Poslanec dr. Pestotnik je stavil na ministra za prosveto Pribičevića in železniškega ministra vprašanje glede izpraznitve mestnega dekliskega liceja v Ljubljani.

Izvoz pšenice.

Beograd, 14. septembra. (Izvir.) Finanjsko ekonomski komite je sisliral naredbo od 3. septembra po kateri morajo izvozniki pšenice odati 5 odstotkov do 10 odstotkov davščine in natura ministristvu za prehrano. Merodajni so bili tehnični razlogi.

Poljski umik pred Rusi?

London, 14. septembra. (Izvirno.) Po moskovskih poročilih so Poljaki pri Brestu-Litovskem v široki fronti umikajo pred Rusi. Drugi angleški listi javljajo, da odhaja 20 novih poljskih divizij iz taborišč v pojačanje fronte.

D'Annunzio nadaljuje svoje avanture.

Rim, 13. septembra. V Anconi izhajajoči list „Ordine“ poroča, da so d'Annunzijske čete zasedle otoko Rab, Črez in Krk.

Bakar, 14. septembra. D'Annunzio pozivlja v manifestu italijanski narod, da se pripravi, da sam uredi jadransko vprašanje. Arbanase in pristase bivšega črnogorskega kralja Nikite pozivlje, da sodelujejo.

Bakar, 14. septembra. Na demarkacijski črti ni bilo nobenih posebnih dogodkov. Streljalo se je samo na enem kraju malo časa. Na Reki še vedno trajajo svečanosti.

Pariz, 13. septembra. O reskem vprašanju piše „Matin“: To vprašanje se je z zadnjo d'Annunzijsko gesto na navaden način bistveno razjasnilo. Proklamacija Reke kot neodvisne države zadovoljuje Italijane in Jugoslovane, kakor tudi Reko samo.

Boljševiške bune v Romuniji?

Beograd, 14. sept. (Izv.) „Dnevnik“ poroča iz Negotina: Romunske mejne oblasti so vsem našim in svojim državljanom, ki se nahajajo na našem ozemlju, prepovedale potovanje v Oršovo, z utemeljitvijo, da se sedaj rešuje valutno vprašanje v Romuniji. Zdi pa se, da gre za boljševiške pobune ob romunski meji in nekaterih romunskih mestih. Romunske straže spremljajo naše spovednike od pristanišča do pošte in nazaj. Govori se, da ostane meja zaprta še 10 dni.

Konventikel Habsburgovcev v Svidi.

Ženeva, 14. sept. (Izv.) Dne 29. avgusta se je vršila v Luzernu konferenca, katere se je udeležilo 31 monarhistov iz raznih dežel. Kakor poroča „Tribune de Genève“ je bilo med udeleženci večina Nemcev in Avstrijcev. Posvetovanja se je udeležila tudi španska kraljica-mati.

Bivši avstrijski zunanji minister grof Berchtold in drugi so govorili za zopetno vzpostavitev monarhije pod cesarjem Karlom. Le bivši nadvojvoda Maks, ki živi v zelo skromnih razmerah v Bruslu, je ugovarjal temu načrtu.

Prva seja državnega odbora.

Beograd, 14. sept. (Izv.) Danes se je vršila prva seja državnega odbora. Navzoči se bili vsi člani, med drugimi predsednik narodnega predstavništva dr. Vukčević in podpredsednika dr. Ribar in Ribnikar, ki tvorijo obnem predsedništvo državnega odbora, dalje predsednik Stola Sedmorice v Zagrebu dr. Badaj, predsednik Stola Sedmorice v Zagrebu za Slovenijo in Dalmacijo dr. Smečchia, predsednik vrhovnega sodišča v Sarajevu dr. Burkaš, predsednik apelacijskega sodišča v Novem Sadu doktor Konjević, predsednik velikega sodišča v Podgorici Bačić in predsednik državnega sveta Gjurjišić. Za tajnika državnega odbora je bil izvoljen kvestor Cabrić. Razpravljalo se je neobvezno o določitvi števila poslancev za ozemlja, ki so okupirana od tujih ali naših čet. Prihodnja seja bo jutri ob 10. dopoldne.

Razna brzojavna poročila.

Beograd, 14. septembra. Regent Aieksander odpotuje v Sarajevo dne 17. t. m. Spremljali ga bodo ministri dr. Vesnić, Pribičević, dr. Kukovec, Kovačević in vojni minister general Janković.

Beograd, 14. septembra. (Izvir.) Dr. Miroslav Ploj je imenovan za člana reparacijske komisije na Dunaju.

Milan, 14. septembra. Listi poročajo, da so našli po zadnjih bojih v neki tržaški kleti kup 20tih mrličev.

Milan, 14. septembra. Pogajanja med tovarnarji in delavci se nadaljujejo. V vladnih krogih prevladuje optimizem. V Turinu so delavci zasedli komične tovarne.

Militaria.

Ljubljana, 14. septembra.

Od nekdaj je bilo težavno ustanoviti med stoječo vojsko in civilnim prebivalstvom tako razmerje, da bi vsaka pritožba izostala. Sam poklic je prinašal, da se je vojaštvo mnogokrat obnašalo recimo nekoliko „buršično“. Seveda so bile tu jako znane razlike med pruskim in francoskim, med avstrijskim in srbskim oficirjem.

Tudi naša država ima svoj militarizem. Naša vojska je v državi zelo priljubljena in oficirski zbor uživa mnogo ugleda. Zato moramo strogo paziti na vsak pojav, ki bi utegnil kršiti simpatije tej narodni vojski. V tem pogledu, kakor povsod v družabnem življenju, volja, da simpatije, ki so se porodile v častnih borbah, ne morejo prestat! ako jih vojaštvo samo ne zapravi.

Dolžnost javnosti je, da zavrne odločno vse, kar bi vedlo do nepotnosti. Kakor je ponašanje carnikov edinstvu več škodovalo kakor kakšna separatistična akcija, tako se nepremišljenosti, ki se pripete v vojaški upravi, morejo potencirati v nacionalno kalamiteto.

Dogodki v Hrvaški so tipičen dokaz, kaj more zakriviti nepremišljen čin vojaških funkcionarjev. Popis konj je za pripravljenost vojske absolutno potrebno opravilo. Vse vzklikanje proti Italiji in d'Anunziju je prazna slama, ako niti zabeležiti ne damo, kaj bo domovini na razpologo v resnem trenutku. Če pa se prebivalstvo primerno ne pouči in pripravi, če se ga nenadoma, takorekoč obkoli in nato brezobzirno postopa, mora to razburiti in napeljati vodo na mlin subverzivni agitaciji. En sirov nastop, ena grda psotka uniči delo za ujedinjenje naših plemen za čela leta!

V Prekmurju samolasten podpolkovnik pleni automobile. Ne ve človek, ali bi se smejal takim dogodkom ali ženi. A v tem smo edini, da taki ljudje ne spadajo na izločena mesta. V Ptuju je dal častnik zapreti državne policiste. Kasneje si je lastil pravico posezati po poslopih, ki bi javnosti veliko bolje koristila drugače. Nihče ga ni v to pooblastil.

Ravnanje z vojaki je od nekdaj gravamen, ki bi se mu v teh težavnih časih vsako moral ogibati. Vsaka pogreša v oskrbi gre, dasi je to neupravičeno, na plemenski konto.

Kdor dobro misli z našo državo, ta bo na vso moč blažil vsak incident in ga opravičeval v neurejenih razmerah. Treba pa, da od vojaške strani, in sicer vsestransko, zlasti pa od zgoraj navzdol, pride enak duh razumne medsebojne obzirnosti, da izgine vse ono, kar smo nekdaj nazivali „soldateska“.

Naša ljubljana in spoštovana vojska lahko od vsakega svojega člana zahteva, da se obnaša tako, da ideji edinstva ne bo v škodo. Mi ne bomo podpirali nobene separatistične smeri, ostro jo preganjamo. A treba, da se nas podpira s tem, da se takih smeri ne krepi z nepremišljenimi besedami in dejanji.

Nova uredba o invalidih.

Popis vseh invalidov in družin padlih vojakov v svrhu nakazanja preskrbnin po novi Uredbi o invalidih.

Poverjeničstvo za socialno skrb objavlja:

Ministrstvo za socialno politiko je izdalo Uredbo o invalidih in družinah padlih vojakov, ki določa nove pokojnine in preskrbnine, oziroma dodatke ter druge državne pomoči omenjenim osebam. Potrebni krediti za to so že zagotovljeni, tako da bo mogoče v kratkem začeti z nakazovanjem. V to svrhu potrebuje poverjeničstvo za socialno skrb najnatančnejši popis vseh oseb, ki imajo pravico do državne podpore po določbah te uredbe. Razposlalo je že vsem okrajnim oblastem in občinskim uradom v Sloveniji narobno z obširnimi navodili. Zavedati se morajo vsi, ki jim je poverjena naloga sodelovanja pri tem popisu, da je od njihovega točnega in hitrega dela odvisna usoda onih mnogih revežev, ki morda čakajo že več mesecev na pomoč države.

Popis obsega sledeče kategorije: 1.) invalide, 2.) družine padlih (umrlih in pogrešanih) vojakov, 3.) sirote brez očeta in matere, 4.) siromašne bivše internirane in konfinirane civilne osebe obojega spola, ki so zadobile poškodbe ali bolezni, 5.) siromašne družine onih oseb, ki jih je sovraženik usmrtil iz političnih ali vojaških razlogov, kakor tudi onih oseb, ki so pomrle za časa internacije ali pozneje, toda zaradi bolezni, ki so jo takrat zadobile ali se jim je poslabšala, 6.) civilne invalide in 7.) tuje državljane-invalide in družine padlih.

Vsem tem osebam je priznana nova pravica do stalne in izredne pomoči. Civilnim invalidom se bodo dajali umetni udje, prilika za zdravljenje in sredstva za ponovno usposobitev za pridobitveno delo.

Popisovalci bodo edinele pristojni občinski uradi stalnega bivališča, ki pošljejo za vsako omenjenih kategorij po en izvod okrajnemu glavarstvu in poverjeničstvu za socialno skrb. Vsi izkazi morajo biti dogotovljeni že pred kancem septembra. Zaradi tega naj se zglase nemudoma vse navodene osebe, ki bivajo stalno v svojem kraju, pri županstvu, da jih vpiše v izkaz. One osebe, ki so pristojne v Slovenijo, a se za časa popisa ne nahajajo v občini svojega stalnega bivališča (n. pr. v bolnici, v invalidski šoli, na začasnem potovanju itd.), naj se javijo pisмено občinskemu uradu svojega stalnega bivališča. Oni naši državljani, ki imajo domovinsko pravico na področju kake druge pokrajinske vlade (Hrvat, Bosanci i. t. d.), se morajo javiti pisмено svoji pristojni domovinski občini, akoravno bivajo morda stalno v Sloveniji. Te osebe ne smejo biti vpisane v izkazu one občine, v kateri bivajo, ker jim mora nakazati preskrbnine pristojna pokrajinska vlada iz svojega kredita. — Tuje državljane, h katerim je treba za sedaj prištevati tudi še naše ljudi iz zasedenega ozemlja, popiše županstvo stalnega bivališča.

Vsi invalidi in ostale osebe, ki jih je treba popisati, so dolžne, da se same prijavijo osebno ali pisмено pristojnem občinskemu uradu v zmlu prednjih navodil, ker bodo v nasprotnem slučaju same nosile posledice. Občinski uradi pa morajo paziti na to, da ne vpišejo v svoje izkaze oseb, ki bi se morale zgledati v drugi občini; vse take nepravilne prijave morajo odstopiti pristojnemu županstvu.

Pokojnine in preskrbnine, oziroma dodatke bo izplačevala pokojninska likvidatura v Ljubljani (pozneje delegacija ministrstva financ v Ljubljani) potom poštnega čekovnega urada.

Nujno potrebno, ter za državo in posameznike vevlačno je, da bo izveden ta popis kar najtočneje in brez odlašanja v določenem roku, ker je to prvi ločni del splošne socialne statistike vseh navedenih oseb, ki bo izvedena tekom meseca oktobra t. l.

Vsak invalid, vsaka vdova in sirotina in vse ostale interesirane osebe so lahko prepričane, da je poverjeničstvo za socialno skrb pripravljeno podpreti z vsemi svojimi sredstvi izvršitev teh akcij, ki morajo zbuditi in okrepiti v narodu zaupanje v državo, katere si je svesta svojih dolžnosti napram onim, katerim največ dolguje in katere hoče zadovoljiti v najvišji meri na ta način, da se pobriga za njihovo zdravljenje, za njihovo ponovno usposobitev za pridobitveno delo, za primerne pokojnine in za ustanovitev ali popoljšanje njihovega samostojnega pridobitvenega in družabnega položaja.

V dosegu tega cilja naj posveti vsakdo, ki mu je pri srcu hitra in dobra ureditev našega invalidskega vprašanja, vso svojo dobro voljo in zmoglost uspešni izvršitvi teh dveh važnih akcij.

Ako kak občinski urad doslej slučajno še ni prejel navedbe, opr. št. vilka 8987/I z dne 6. septembra t. l. z navodili in vzorci za popis invalidov, vdov in sirot, naj jo nemudoma zahteva pri invalidskem oddelku poverjeničstva za socialno skrb deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani.

Politične beležke.

— Za nepristransko upravo. Vodja poverjeničstva za notranje zadeve dr. L. Pitamic je izdal na področju mo politično uradništvo okrožnico, v kateri označuje smernice, po katerih naj se politično-administrativna uprava izvršuje. Glavno in samo po sebi umevno načelo uprave je poleg zvestobe napram zakonu stroga pravčnost in popolna nepristranost. To načelo ima veljati tam, kjer postopajo oblasti v okviru zakona pa svojem svobodnem preudarku. V okviru tega interes kake stranke. Iz vsega uradniškega poslovanja mora biti izločen kakor vsak obzir na osebni interes tako tudi vsak obzir na zgolj strankarske interese. To stališče je vsikdar zastopati taktano, obenem pa energično in pogumno. Osebni pogum je tudi v kritičnih položajih najboljšje orožje. Šeči uradov naj z vsem svojim vplivom delujejo na to, da se vzgaja naše mlajše uradništvo v duhu objektivnosti. Našli bodo gotovo tudi

primerno pot, da se začelnikom občinskih in drugih avtonomnih uprav predočuje kot geslo ona pravčnost in nepristranost, ki naj bo ponosen dokaz samostojnosti in značajnosti moža, tudi onega, kateremu je kot strankarju poverjena skrb za interese ljudstva. Okrožnica poudarja zlasti odločilni pomen objektivne uprave v dobi volitev. Končno zabičuje čistost uprave in priporoča kolegialnost med uradniki. — Okrožnica napravlja jako ugoden vtis.

— Jugoslovanski klub in proračun. Današnji „Slovenec“ skuša odgovoriti na našo pred dnevi objavljeno poročilo, da so delegati Jugoslovskega kluba izjavili ministrskemu predsedniku Vesnici, da smatrajo podpis svojega voditelja na provizoričnem proračunu za svoj klub za obvezen. Konstatiramo, da „Slovenec“ ne zanika resničnost tega poročila in da je torej točno, kar smo javili. „Slovenec“ le pravi, da se je gospod delegatom Jugoslovskega kluba posrečilo ministrskega predsednika uveriti, da poslanci naše SLS stranke ne bodo gladko sprejeli proračuna in pristavljala, da so demokrati „s tem“ (s čim?) zopet pokazali, da jim do ljudstva ni nič mar, ampak samo do intrig. Resnica na stvari pa je ta, da ves boj za pravico revizijo proračuna vodijo v finančnem odboru slovenski demokrati! Priznamo pa, da se klerikalni zastopnik g. Vesenjak na izjavo svojih tovarišev gospodu Vesnici ne čuti toliko vezanega, da ne bi glasoval za demokratske predloge, kar je gotovo vse pohvale vredno.

— Naša meja na Štajerskem. V zadnji seji deželne vlade je sporočil vodja notranjega poverjeničstva, da je delimitacijska komisija v Mariboru na predlog našega delegata in proti predloga nemških delegatov odločila, da se mora državna meja v sektorju Kokošnjak-Sv. Lovrenc držati natančno v mirovni pogodbi fiksnih točk. Regulacija meje je dopustna samo med temi fiksnimi točkami, in sicer tako, da se približuje kolikor mogoče idealni premi črti med določenimi točkami. Ta določba je velike principieline važnosti. Določeno je bilo, da so na državni meji pri Radgoni takoj izvede tehnični pregled stare ogrske meje. Nemci so se temu upirali, češ, da bi se prebivalstvo razburjalo. Na naš predlog je delimitacijska komisija odločila, da se ta dela takoj prične.

— Šolskim štrajkom grozi gospod poverjenik Verstovšek državi in narodu, če minister prosvete ne bo prepustil šole popolnoma klerikalnim rokam! Povodom razveljavljenja imenovanih „Verstovškovih“ psevdonadzornikov pozvilva namreč „Slovenec“ „na noge“ katoliško ljudstvo za svoje pravice, priporoča svojim poslancem, da zapuste beograjsko vlado in dokazuje pravico krajnih šolskih svetov, da organizirajo štrajk šolske mladine in „katoliških starišev“ po onih šolah, ki jih nadzorujejo — svobodomiselnih šolskih nadzorniki!

— Iz beograjske občine. Na sobotni seji državnega sveta so bile predložene pritožbe komunistov, da jim je bilo zabranjeno prevzeti občinsko upravo v Beogradu. Svet o teh pritožbah ni razpravljaj, ker je bila ena pritožba nezakonitim putem predložena

na neposredno svetu in ne preko ministrstva za notranje posle, druga pa je bila prekasno vložena preko ministrstva za notranje posle. Vse te odločitve je nastala zanimiva situacija. Volitve so potrjene, komunistom pa je zabranjeno prevzeti upravo občine. Ta zabrana je definitivna, ker je pritožba odbita. Izgleda, da ni drugega izhoda nego razpust.

— Prezident Masaryk o ločitvi cerkve od države. V našem poročilu o sprejemu papeškega zastopnika pri prez. Masaryku se je vrnila pomota vsled slabega telefona. Prez. Masaryk je sprejel papeškega nunciata na Hluboši, kjer je prezident na počitnicah. V svojem odgovoru je rekel Masaryk: Zagotavljam vas da mi je in mi bo verski napredek zelo važen predmet in da tudi že od vlade oglašeno ločitev cerkve od države presojam z verskega stališa in v korist veri. Prezident Masaryk se torej ni izjavil proti ločitvi cerkve od države, nego za ločitev.

— Kooperacija socialnih demokratov na Češkem. Vodstvu češke in nemške socialne demokracije sta sklenili naročiti izvrševalnima odboroma, da izdelata načrt o programatičnem, organizacijskem in taktičnem skupnem nastopanju proletarijata.

— Poljsko litvanski spor. Po poročilih iz Londona se bo svet zveze narodov na prihodnji seji dne 16. t. m. bavil z litvansko-poljskimi vprašanji. Obe vladi sta bili vabljeni, da odpošljeta zastopnika.

Prosveta.

— Otvoritev gledališke sezone. Dramska sezona se otvori v četrtek dne 16. t. m. s Cankarjevo satirično komedijo „Za narodov blagor“ (izven abonementa). V petek dne 17. t. m. premijera „Anfise“ Leonida Andrejeva za red A. — Operna sezona se otvori v soboto dne 18. t. m. z „Lepo Vido“, opero slovenskega skladatelja Rista Savina (izven abonementa). V nedeljo dne 19. septembra se vprizori Smetanova „Prodana nevesta“ (izven abonementa). Za prihodnji teden se pripravljata v dramekem gledališču Milana Ogrižovića „Hasanaginica“ in Bernarda Shawa „Pygmalion“. Operno osobje pripravlja za prihodnji teden Verdijskega „Trubadurja“ z deloma novo zasedbo, Leoncavallove „Glumajo“ in Goudonovega „Fausta“.

— Rusi na turški univerzi v Carigradu so dobili pravico, da smeje biti tam redno zapisani in delati skušnje v francoskem jeziku.

— Ruski umetniki v Jugoslaviji. Ruska umetniška skupina „Ruska umetnost“ je dobila dovoljenje, da sme pripravljati koncertne turneje po Jugoslaviji.

Sokolski vestnik.

sv Društvo za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma na Viču in Sokol Vič prirediti v nedeljo 19. t. m. javno telovadbo in ljudsko veselico pri kateri sodelujejo pevsko društvo „Slavia“ in godba dravske divizije. V nedeljo vsi na Vič! Zdravo!

A. M.:

o obnovitvi srbskega patrijarhata.

I.

V zgodovini Srbije opazujemo enako kakor v zgodovini ostalih pravoslavskih narodov pojav, da izkaže država svojo veličino tudi v tendenci ureditvi se na znotraj, osamosvojiti se v cerkvenem oziru. Zato nam je samo ob sebi umljivo, da je srbsko članec, ko je prvič v zgodovini zbralo vse svoje dele v eni državi, pokazalo težnjo, doseči tudi najvišjo cerkveno organizacijo. Pogajanja s carigradskim patrijarhom so se ugodno zaključila in v nedeljo dne 12. t. m. je bilo v Sremskih Karlovcih proglašeno združenje vseh srbskih cerkvenih organizacij v enotno patrijarhijo.

Začetek srbske cerkvene samostojnosti je združen z imenom prvega srbskega kulturnega delavca „prosvetitelja“ sv. Sava. Za vlade njegovega očeta, Stefana Nemanje, začetnika srednjeveške srbske slave, Srbija v cerkvenem oziru še ni imela nikake samostojnosti. Sv. Sava pa je v pogajanjih s carigradskim patrijarhom, ki je moral tedaj vzpričo Latinskega gospodarstva v Carigradu

bivati v Niceji, dosegel, da se omnuje za Srbijo avtoksfalna nadškofija. To se je res zgodilo leta 1219.; Sava je bil posvečen v prvega srbskega nadškofa, s sedežem v samostanu Žiči.

Z osnovanjem lastne nadškofije je bil položen trden temelj narodni cerkvi, narodni samostojnosti. Sava je osnoval več novih škofij v državi, oskrbel je potrebne obredne knjige in vzgajal tudi dobre svečenike. V ta namen je ustanavljal potrebne šole, pisal in prestavljal sam cerkvene knjige. Tako je postavil srbsko cerkveno življenje na domače temelje in ga osvobodil grško-bizantinskega vpliva.

Drugo, še višjo stopnjo je prinesla cerkvi v Srbiji slavna Dušanova doba. Dušan silni se je hotel oklicati za carja. Po naziranju pravoslavne vzghoda pa je mogel le patrijarh okronati carja. V ta namen je srbski sabor proglasil nadškofa Joanikija za srbskega patrijarha, vendar pa v Carigradu nove patrijarhije nikakor niso hoteli priznati. Sedež patrijarhs je bil v samostanu Peči, kamor je že Savov naslednik prenesel nadškofijsko stolico iz Žiče.

Sledila je doba borbe srbstva s Turki, v kateri se je srbska sila korak za korakom umikala proti severu.

Ko je naposled leta 1459. nastopil konec srbski državni samostojnosti, so Turki uknili peško patrijarhijo ter Srbijo podredili ohridski nadškofiji, v kateri je gospodovala grška duhovščina. Tako je grški Fanar dobil vpliv tudi nad srbskimi cerkvenimi razmerami, pošiljajoč Grke na vodilna cerkvena mesta. Kako slabe posledice je imelo to v narodnem oziru, ni treba naglašati.

Srečno naključje je pomagalo Srbom zopet na bolje. V tej dobi so mnogi Srbi vstopali v turške vojaške državne službe ter tu dosegali visoka dostojanstva. Tako je n. pr. pomaturalmanjeni Mehmed Sokolovič iz znamenite hercegovske rodbine Sokolovičev, dosegel čast velikega vezirja. Ostal pa je v najboljših stikih z ostalimi krščanskimi člani svoje rodbine. Po njegovem prizadevanju je sultan leta 1557. s posebnim odlokom otvoril srbsko patrijarhijo v Peči, za prvega patrijarha pa je bil postavljen brat velikega vezirja, mehan Makarij.

Obnovljena peška patrijarhija je obsegala domala vse srbske zemlje; na jugu sicer ni segala tako daleč kakor v Dušanovi dobi, zato pa je na severu objemala tudi Bosno in Hercegovino. Iako, Srbi, Bosni in

Bačko ter sploh vse srbske naselbine, ki so bile raztresene po Hrvaški in Ogrski, do koder se je raztezala turška oblast. Novi patrijarh je obnavljal srbske škofije in ustanavljal nove! Cerkev je dobila zopet v vseh instancah narodni srbski značaj. Kak pomen je imelo to vzpričo brezpravnosti srbske krščanske raje, si ni težko predstavljati; vera in cerkvena organizacija je bila glavna vez, ki je vezala srbstvo.

Položaj patrijarha napram turški vladi se je poslabšal v dobi, ko je napravila Avstrija veliko, izprva uspešno ofenzivo v srbsko ozemlje Turčije. Patrijarh Arsenije III. Čarnojčević se je zelo zavzel za Avstrijo, pričakujoč od te borbe narodne svobode za Srbe. Ko pa so se morali Avstrijci pred ojačenimi Turki umakniti, je bežal z njimi tudi patrijarh z nešteti tisoči srbskih družin, ki so se bale turške osvete. Te srbske begunce s patrijarhom vred so cesarski naselili na osvobojenem južnem Ogrskem, in jim podelili važne narodnopolitične in cerkvene privilegije, ki so imeli zagurati njihovo bodočnost (l. 1690.). Sremski Karlovci so postali novi sedež srbskega patrijarha. Turki pa so na izpraznjeno mesto v Peči po-

stavili novega patrijarha. Ker pa so se srbski vrhovni cerkveni poglavarji ponovno izkazali za politično nezanesljive, so Turki patrijarhijo v Peči naposled sploh uknili (l. 1766.), s čemer se je izpolnila tudi želja Grkov, ki so zopet pridobili vpliv nad srbsko cerkvijo. Po drugi strani pa tudi Čarnojčevići nasledniki niso mogli obdržati značaja patrijarške oblasti in se je njihova oblast raztezala le nad avstrijskimi srbskimi občinami.

Se bolj pa je postala srbska cerkvena organizacija razcepljena, ko je Avstrija dobila v oblast še nove, več ali manj srbske dežele, Bosno s Hercegovino ter Dalmacijo, in so se druge pokrajine, Srbija in Črna gora osvobodile, dočim je južne pokrajine, del Stare Srbije in Macodonijo zavzemal bolgarski eksarhat. Vsaka teh političnih enot je bila tudi cerkveno izolirana. Razumljivo je tedaj, da se je po narodnem ujedinjenju slednjič uresničilo tudi stremljenje po cerkvenem ujedinjenju, kar se zaključuje s proglašenjem srbskega patrijarhata.

Dalje prihodnj

Iz upravnitstva „Jutra“.

Naročniki! Na došle pritožbe glede pošiljanja lista po pošti odgovarjamo, da dobivamo naročnike šele v štirih ali petih dneh potem, ko naročnik odda položnico na pošto. — Reklamirajte, ako ne dobite lista! Reklamacije so poštnine proste.

Mali oglasi.

Isrjen in pisar se sprejme proti zelo inteligentni ugodni plači v pisarni odvetnika dr. Artur pl. Wurzbacha v Ljubljani, Pred škofoj 13. 140

Proda se pes, izvrstne pasme po ceni prav lep, Poizve se v pisarni odvetnika dr. Wurzbacha v Ljubljani, Pred škofoj 13. 141

Išče se zakupnik, oziroma soudeleženec pri kmetijskem podjetju in eventualno pri opekarni. Sprejme izveščana v vsem se tudi kmetijskem delu. Ponudbe pod „Uspoh G.“ na upravnitvo lista „Jutra“. 142

Dvokolesa, nova, z dobro pnevmatiko, od K 2200—; šivalni stroji in pnevmatika ter vsakovrstni deli dvokoles po znižani ceni pri Batjelu, Ljubljana, Stari trg št. 28. 26 10—8

Štedilnik, pripraven, se zaradi pomanjkanja prostora proda. Več se zve v upravnitvo „Jutra“. 32 6

Večja množina ovojnega papirja se proda po ugodni ceni. Naslov se izve v upravi „Jutra“, Sodna ulica št. 6.

Naobražen notranjski mladenič, v cvetu mladosti, išče primerne mladenke, ki bi imela veselje se z njim kratkocasi s korrespondenco, povodom bližajočih se mrzlih jesenskih dni. Cenjene ponudbe na poštoležeče Cerknoa, pod „Kraška burja“. 129 7—2

Na hrano po nizki ceni se sprejmejo gospodje in gospodične v gostilni Avg. Debevca na Brogu št. 20. Izborna kuhinja, pristna vina. Zmerne cene. 119 3—3

Kupim malo hišo v okolici mesta. Ponudbe pod „Penzija“, Trbovlje II. 108 3—3

„Hrvatski Drvotrtar“, jedini stručni slaviji. Izlazi svakog 1., 10. i 20. u meseccu. Straduju naši prvi stručnjaci. Pretplata godišnje K 120— ili 30 Dinara. Adresar inženjer dr. Gijana K 20— ili 5 Dinara. Zagreb, Strossmayerjeva ulica br. 6. 101 10—7

Urna in zanesljiva ženska, ki se v Ljubljani dobro spozna, dobi lep postranski zaslužek. Zglašaj se v upravnitvo „Jutra“.

Zaboje in kante od ameriškega petroleja in železne sode kupi Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica. 96 10—5

Med (strd) najčistiji, trčan, se proda. Večja množina po 50 kron kilogram. Vekoslav Bratina, čebelar, Križovci pri Ljutomeru. 117 5—3

Ure, žepne, popravljajo nasproti glavne pošte F. Čuden Stn, urar v Ljubljani. 91 10—7

Čitajte in razširjajte „Jutro“!

Naročajte spise o naši državi:

A Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del 15 K, II. del, I. snop 21 K, 2. snop 21 K.
Dr. Sagadin: Naš sadašnji ustavni položaj. Cena 16 K.
Dokumenti o jadranskem vprašanju. Cena 18 K. 128 2
Po pošti pripravljeno velja vsaka knjiga K 150 več.
Naročila sprejema Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Pisalne stroje

Remington, Imperial, Century z latinico in cirilico ter vse strojne potrebljnine 53 10—7
ima v zalogi

FRANC BAR,

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. Telefon 423.
Mehanična delavnica za popravila strojev.

Prazni naboji

naprodaj v Delniški tiskarni d. d. v Ljubljani.

Orodje

priporoč. 85 14—3
Odon Koutny
Ljubljana, Kolodvorska ulica 37.

„Jutro“ je najboljši in najbolj informiran slovenski dnevnik!

Konkurenčne cene! Samo na debelo!

Vsakovrstna manufaktura

se dobi po najnižjih cenah pri trdki 112 30—2
BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I.
Lasni avio za prevažanje! Konkurenčne cene!

Naročajte in čitajte

Zbirko političnih, gospodarskih in socijalnih spisov, ki jo izdaja Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica št. 6:

- I. zvezek: Dr. A. Zalokar, Ljudsko zdravje, cena 5 K.
- II. zvezek: Dr. B. Derž, Dojenček, njega negovanje in prehrana, cena 5 K.
- III. zvezek: Dr. J. Demšar, Spolne bolezni, cena 8 K.
- IV. zvezek: Dr. St. Sagadin, Naš sadašnji ustavni položaj, cena 16 K.
- V. zvezek: Dr. L. Pittamio, Pravo in revolucija, cena 7 K 50 v.
- VI. zvezek: Dokumenti o jadranskem vprašanju, cena 18 K. 71 6

Po pošti pripravljeno velja vsaka knjiga 1 K 60 v več.

Ajde, brate! Vojnovič & Co.
Kuhaj in sveti z elektriko!
Ljubljana, Dunajska cesta 22.
Glince 6. 102 5—2 Tovarna.

Več kolporterjev

sprejme takoj uprava „Jutra“, Sodna ulica št. 6. 103 52—3

ČEVLI

na debelo in na drobno, vse vrste moški, ženski in otroški, delavski kakor tudi najfinjši vseh vrst po najnižjih dnevnih cenah se dobijo pri znani trdki

ALEKSANDER OBLAT,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 28.
Tudi se pošilja po povzetju po vsem kraljestvu.

Drva moterska in zagana, trda in mehka
Oglje

postavljena na dom na debelo in 139 drobno se dobe pri: 10—1
Srebotnjak, Kolodvorska ulica 31.

Razpis.

Pri podpisani družbi so zasesti sledeča mesta:
Pri premogokopu v Kočevju:
1. Mesto inženirja za trasiranje ali zmljemerca za delo, katero bode trajalo dva do tri mesece.
2. Mesto izveščanega polirja za nadzorovanje stavb.
3. Mesto risarja, izveščanega v mehanični stroki.
Pri premogokopu v Trbovljah:
Mesto modelnega mizarja, popolnoma izveščanega, z najmanj petletno prakso pri večjih podjetjih.
Ponudbe z natančnimi podatki doedanega službovanja in zahtev plač je vposlati neposredno ravnateljstvu zgoraj omenjenih premogokopov
Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani.

Upravnitvo dnevnika „Jutra“, Sodna ulica št. 6 sprejme zanesljivo

izveščano strojepisko.

Oglasijo naj se le prvovrstne moči z večletno prakso.

PORTLAND-CEMENT (Beočin)

prodaje na veliko — te razšilje u sva mjesta Jugoslavije
Milan Pejnović
Zagreb — (Sv. Duh)
Telefon interur. 19.55. — Brzjavci: „Milpej“ Zagreb.

Električni instalacijski material

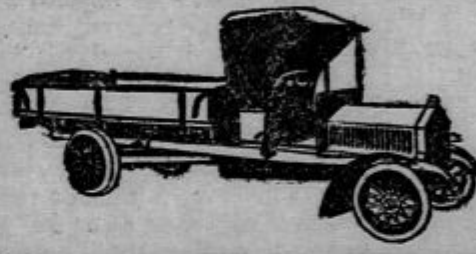
vseh vrst vedno v zalogi.
Vsevoltage žarnice dobavne po najnižjih cenah
pri trdki

„SVETLA“

Centrala: 133
Ljubljana, Mestni trg 25.

M. Kuštrin

Ljubljana, Dunajska cesta 20,
Podružnica Maribor, Jurčičeva ulica 9
16 13—10 priporočila
Pnevmatike za avto in kolesa
ter vsake vrste gumijevе predmete, izolirane

žice za električno napeljavo, elektrotehnični material po najnižjih cenah.
Telefon št. 470.

OGLAS.

Vsak dan nove carinske odredbe, ki prihajajo iz Beograda in stopajo takoj v veljavo, izpreminjajo dnevno in zavlačujejo carinsko postopanje. Veliko premajhno število carinskih revizorjev, ki pri najboljši volji ne morejo biti kos ogromnemu delu tukajšnje carinarne, preveliko protežiranje iz Trsta s tovornimi avtomobili prihajajočega carinskega blaga pri ocarinjanju, neznosno zavlačuje hitro ocarinjanje ter povzroča veliko carinsko ležarino.
Veliko pomanjkanje zadostnih carinskih skladišč (skladišča južne železnice ne zadoščajo) ima za posledico, da stoje vagoni po cele tedne nerazloženi, kar povzroča ogromno železniško stojarinno.
Ker so vse prošnje in intervencije na merodajnih mestih v Beogradu za odstranitev teh razmer ostale brezuspešne, naznanjamo podpisane spedijske tvrdke p. n. javnosti, da odklanjamo vsako odgovornost za škodo, ki bi nastala strankam vsled teh razmer, ter smo primorane vse nastale stroške stojnine, ležarine i. t. d. cenj. strankam zaračunati, kar naj iste blagovolijo vzeti na znanje.

V Ljubljani, dne 14. septembra 1920.
F. & A. Uher. „Balkan“, trg. sped. in kom. del. dr. R. Ranzinger.